

NUBONGAS

GINTALS PETROS

1 VEIKSMA PJESĒ

VAIDĒN:

1. GASPADUORIUS
2. GASPADĒNĒ
3. MARĒ, duktie
4. PRONCĒ
5. MAŠINUORIUS
6. TALKININKĀ (mergas ir vaicē)

GASPADĒNĒ (vēina pati laksta pu truoba su torielkuoms)

Marē, Marelē! Paveiziek, ar kleckā nesuvērē, ar pīrags neperkepē, ar alus jau išsigīvena?! Pendzēivali tu mona, nebžēnā už katru gala tvertēis par tas nubongas!...

MARĒ

Vo kor tatā pruovisem tas nubongas? Čē ar prišininkie?

GASPADĒNĒ

Aš mēslēju, ka čē. A negerā?

MARĒ

Ne, mamātē. Talkininkā gal pajieste ir prišininkie. Vo čē vēitas daugiausē īr, pasišuoktē galiesem... Muzikontā jau užprašītē.

GASPADĒNĒ

Tau tiktā ir rūp su tou Proncē i barakata išeitē! Padiejē iškolte vaikus... Vo tas tava Proncē – pri tonciaus ir pri ražončiaus.

MARĒ

Kāp ons, mamātē, i mašina keš!...

GASPADĒNĒ

Ikēštē kuožnos gal. Aš tik veizu, ka nebutu kuoks balamuts...

MARĒ

Mon ons, mamātē, patink... Vo už nepatinkama už nikumēt neisiu...

GASPADĒNĒ

Diel monēs rīškis. Vaikis – gaspaduorātis... Ka tik tievs nesispīriuo...to...

MARĒ

Pašnekiek, mama, pati su tievu – tavēs vēs daugiau klausis... Mes par šes nubongas ir aple sutartovēs buvuom galvuojē...

GASPADĒNĒ

Gerā, gerā, vākāli. Tu tiktā bieķ tun klecku veizietē, dar suvērs nelabējē. Tujau pat nukaisk...

(Marē išēt, iēit gaspadorius).

GASPADORIUS

No kāp, muotin? Kāp su tuom nubonguom? Ar gatava? Mes bēngiem koltē!

GASPADĒNĒ

Je bēngiet koltē – ēkēt goltē!

GASPADORIUS

Permo – nubēngtovēs, paskou – sugoltovēs!... Tēp tatā, gaspadēnelēs... Kad žēnuotomi, tas Proncē, balamuts, vesa laika bruda tik ir mēslēj... Vo tas mašinuorius anon vēs korsta... Kam būtu pīršlis... Merga, girdi, kap stebolē, tik sukis, girdi, Proncē... Kor ana ta ī?

GASPADĒNĒ

Kleckus sakiau nukaistē... Žēnuotumi, tievā, mergšē iš galvos diel Proncēs kraustuos... Nesakīk jau nieka – terīžtas...

GASPADORIUS

Rauk anus pikis!.. Terīžtas. Tu tik veiziek, a gira gerā irūga. Iš vēsuos suoduos vaikē ir mergēs i mūsa kēima tik ir trauk... Nubēngsem kap gerās čiesās!..

GASPADĒNĒ

Tagasties. Ka tik vēskas i gera... Kuo norietē – kara čiesus...

GASPADORIUS

Vo mon užderiejē, vo aš prikūliu kap gerās laikās... Kas aš per gaspadorius butiuo, je talkininku par nubongas negalietiuo palinksmintē... Rauk anus pikis!.. Pamatīsi – ir pīliavas atpēlsem, ir dounā užteks...

GASPADĒNĒ

Douk, Dēivē, douk...

GASPADORIUS

Vo to, muotin, douk mon vondēns – nudulkiejau pri tuos mašinas. Ir pati gīvīau apsisok – tujau talkininkā i vēdo sugrius. (Pats išēt. Gaspadēnē – iš paskuos).

GASPADĒNĒ

Marē, Marele! Padouk tievou abrūsa!.. (išbieg).

(lēn Marē, surond abrūsa ir nuor grīžtē.)

MARĒ

Tujau. Aš tujau, namātē! (Pasēruoda Proncē).

PRONCĒ

Kor tu dingā, Marelē? Aš šuoku šēn, šuoku

tēn, vo tavēs nematau, ni ont gala, ni pri stala... Tā aš paskutini pīeda – i mašina, vo pats – i truoba, pas tavi...

MARĒ

Motinā nuoriejau padietē. Vēsē jaujie, vo ana nomei vēina pati... Tā aš ir parbiegau nuors nubonguoms padietē...

PRONCĒ

Gera iš tavēs bus gaspadēnē, tēkrā gera...

MARĒ

Tievs pasēšuoktē leida... ir muzikontus užprašē...

PRONCĒ

Kāp gerā, kāp gerā!.. Šuoksem, trīpsm – linksmē busem... Vo tu motinā ar prisimēnē?..

MARĒ

Aplink kon?

PRONCĒ

No aplink ton... Kāp žēnā...

MARĒ

Ar aplink ton tatā?... Kad motina pati aplink ton pērmuoji pradiejē. Rīžkities, saka, kad tik tievs nespērtomēs...

PRONCĒ

Aš jau su tievu šnekiejau... Rauk jumis pikis, saka!.. Kāp pasikluosēt – tēp ir išmēiguosēt, saka... (Apkabēnēs). Aš mēslēju, kad to mon visumet minkštā pakluosi... Ar ne, Marelē?...

MARĒ

Kaipgīs, kaipgīs... Aš tau visumet ont patalieliu ir pu patalieliu...

(Grīžt gaspadorius nusiprausēs).

GASPADORIUS

Marē! A, Marē! Douk abruūsa! Matā, ka šlaps, kap žonsens... Vo jodo vēs kopētu!.. Et, vākā, vākā, – kad neišētu švakā!... (Proncē).

PRONCĒ

Tujau vēsē renkas. Mergelkas nubiega sava marginēs parsivēlktē. Virā pīpkas uždūmējē... Vo jaunima pēlns kēms!..

GASPADORIUS

Tatā jodoms darbs! Suprašiet vēsa suoda... Aš vēskon žēnau, vēskon matau... Ech, Proncē, Proncē, to paukštvanagi! Parūpa tau mona blezdingelē... Bet i mašina to gerā lēdi. Kam i tuo mašinuorius bereikiejē, sakau?

PRONCĒ

Diekou už gera žuodi, gaspaduoriau. Mašinuorius mums šī vakara susigadis daugiau nekāp pri mašinas...

GASPADORIUS

Žēnau, žēnau. Kor tik tas diedē Tamuošius pasēsok – veiziek ir superš kou nuors...

(Nukelta i 8 p.)

Abiturientu vakara, ivikosė Telšiuose 1927 m. vasarė 22 d., dalivė. Gintals Petros stuov antruo eilie nuo vėršaus pėrms iš dešiniės. Portėgrapėjė iš Gintala Petra (Telšė) arkiva

(Atkelta iš 7 p.)

MARĖ

Ar, tievieli, nespūorisi, je vėdo so Proncė?..
GASPADORIUS

Kon ėe beužspūorisi priš vėsa suoda...
(gėrdietė daina). Matuot, dainioudami ran-
kas. Kad anus kor pikis!... Kor mona ser-
miega?.. Muotin, a, muotin! Nešk greitiau
gira! Talkininkā i truoba rankas. (Išbieg. Dai-
nioudama i truoba suvėrst jaunūmenė).

VĖSĖ

Kor gaspaduorius? Kor gaspadėnė? Kor jau-
nėijė?!

MAŠINUORIUS

Vainėka! Doukė greitiau ėe vainėka, mergė-
kės!.. Vo to, Proncė, biek atvesk ėe gaspaduoriu
su gaspadėne. Ir pats neprāšāp. Veiziek, ka ne
su toštio uzbonu grīžtumi, to paukštvanagi!

VĖSĖ

Giruos! Alaus! Nomėnė!

MARĖ

Proncė, a girdiejė, kon mašinuorius sakė?!

PRONCĖ

Ar mon tatā sakuot? Aš tujau... (Išbieg ir
tujau isitemp gaspadoriu).

GASPADORIUS (su uzbonu ronkuo).

Sveiki givė, svetelė!

GASPADĖNĖ (pėlstėdama alu).

Padiėk, Dieve, talkininkams...

VĖSĖ (apstuojė gaspadorius so rugiu vainėku).

Diekou, diekou...

MAŠINUORIUS

Kas laiku sie, laiku ekie, vielā gol – daug pri-
kol... Neatsisakik, miels gaspaduoriau, pagerbtė
muni, mašinuoriu, ir tus tinginius, katrėi tamsta

šindėin apnėka ir nupinė tun rugiu vainėka...

VĖSĖ (užtrauk i dainiu nubongū dainelė).

GASPADORIUS (prijimėms vainėka).

Diekavuouju talkininkams už tun nubongū vai-
nėka. Dėdlė diekou mašinuoriu už tun gera
gaspduoriu: iš mažotė dervuos dėiga ons pri-
kulė pėlnas mėigas... Kas tarp sėitu nubiriejė ma-
šinuoriu-geradieju, nieks nematė neregiejė...

MAŠINUORIUS

Gaspadorius sieje saujė, vo mes kūliem pėl-
nuo jaujie...

VĖSĖ (joukas).

GASPADĖNĖ

Gerkėt alu geriau. Užteks tun pleplalun... Vo
už vainėka tā diekou, dėdėlė diekou...

VĖSĖ

Gera derliaus vėsās metās! Kad Pondzėivs
jou doutu ir jou doutu!

MAŠINUORIUS

Joukā joukās, vo aš toriu ir aple rimta rėkala
pašnekietė... (Proncė su Marė). Jodu par jaunė,
neklusikėt. Traukities geriau i pašalieli kor... Aš
tou tarpo so senės pasiderieso...

GASPADORIUS

Ar tik ne piršlibas pradedi, diedė Tamuošiau...
Juk tatā tas ir tava tėkrāsīs amats.

MAŠINUORIUS

Kuoks ėe amats! Nebe tēi ėiesā dabar... Pėr-
mo kas kėta bova... Liūb ir stoumenieli tau pri-
mes už supėršėma, ir ... nu kartuviu išsoks... Vo
dabar, kor tik neužsuksi, veiziek, jau patīs jau-
nėijė susipėršė... Paveiziekėt tiktā, ka ir todū... Ar
anėms pėršlė berėk?...

PRONCĖ IR MARĖ

Rėk, rėk, diedė Tamuošiau!

MAŠINUORIUS

No, je rėk, tā rėk... Aš jau devintuo vėituo ši

rudini kolu ir netrokus devinės veselės šuoksem...
Matā, motinėlē, matā, papunieli, mona trumpas
reikalieelis...

GASPADĖNĖ

No, no, sakik, ar kon jau, diedė Tamuošiau.

MAŠINUORIUS

Kon ėe daug sakisi, vainikelė prašisu. Tams-
tas gavuot didili vainėka, vo aš prašau tik
vainėkelė. Marės vainėkelė jaunam berneliou...
Vo tas bernielis kap onžoulielis, vo anuo give-
nėms – tėkros dvarielis... Stuogs kluots lašiniūm
paltimis, longā – deimonta, takā sūrės gristė,
lėiptā ir tėtā marmura, šolėnės – medaus ir pėina
prigožtas, svėrnā šiaudun prikimštė, daržėnės
javun pripėltas, alaus ežerā, degtėnės prūdā pėl-
nė, vo svėista devinė tarpā prizarditė...

GASPADĖNĖ

Melouji, diedė Tamuošiau, jau melouji...

MAŠINUORIUS

Melouju – jaunūsius vadouju. No kap, mo-
tinėlė, no kāp, papunieli?Ar išduosėt sava mergelė
už mona bernelė?

GASPADORIUS

Tatā ne mūsa, anum rėkals. Kāp kas išmana,
tėp savi gana...

(Priejės pri jaunūju) Rauk jumis pikis!

VĖSĖ

Valio! Valio!

(Gėrdietė mozėka. lėt mozėkontā).

VĖSĖ

Ir muzikontā! Prašuum! Prašuum i vėdu!

GASPADĖNĖ

Tievā, douk mozėkontams alaus.

GASPADORIUS

Pėlkėties vėsė!

VĖSĖ

Alaus! Alaus! (Dainiu: Lebeckienė, Lebec-
kienė, douk alaus...).

MAŠINUORIUS

Padainavus ir i grindī sutrėnkėtė rėk... Nu, tievā,
tamstas pėrmėijė...

GASPADORIUS

Je tėp priš dešimtī metu mon kas armuonin-
ka paliurlintu... Ech... Muotin, sokis! (Šuok abo-
do).

GASPADĖNĖ

Užteks, tėvā, uždosau. Tegu geriau jaunėijė...
Anei dabar geriau sugeb...

MAŠINUORIUS

No, jaunėijė, vėsė i rata!..

GASPADĖNĖ

Tegu jaunėijė pašuok, vo mes pasirūpinsen
užkonda...

VĖSĖ

Muzikontā, pagrajikėt „rugučius“ – pašuok-
sem vėsė...

(Vėsė praded šuokius).